	Комунальний заклад «Криворізький фаховий медичний коледж» Дніпропетровської обласної ради» СИЛАБУС
Освітній компонент	**Переддипломна практика**
Освітньо-професійна програма	Медико-профілактична справа
Ступінь вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	223 Медсестринство
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Статус освітнього компонента	Обов'язковий
Форма навчання	Очна (денна)
Термін навчання	3 роки 6 місяців
Рік навчання та семестр	4 рік навчання, VII семестр
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів - 7 Робота у відділах — 141 година Самостійна робота — 69 годин Тривалість — 4,33 тижні / 23 навчальних днів
Укладачі	Горяча В. В. — викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», Комунальний заклад «Криворізький фаховий медичний коледж» Дніпропетровської обласної ради». Науменко С. В. — викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», Комунальний заклад «Криворізький фаховий медичний коледж» Дніпропетровської обласної ради».
Керівники практики	Методичні керівники від коледжу та керівники від баз практики, призначені в установленому порядку.
Контакти та консультації	Контактні дані й графік консультацій повідомляються керівниками практики перед її початком.
Бази практики	Заклади охорони здоров'я, з якими укладені договори про проведення практики. Робота у відділах ЦКПХ.
Анотація до курсу	Програма переддипломної практики розрахована на здобувачів фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство» освітньо-професійної програми «Медико-профілактична справа». Вона є завершальним етапом практичної підготовки майбутніх фахівців і спрямована на закріплення, поглиблення та систематизацію теоретичних знань, а також формування стійких професійних компетентностей, необхідних для самостійної діяльності на посаді помічника лікаря-епідеміолога (помічника лікаря-гігієніста). Під час практики особлива увага приділяється опануванню методів епідеміологічного нагляду, проведенню первинних протиепідемічних заходів у вогнищах інфекційних хвороб, здійсненню санітарно-освітньої роботи серед населення, а також веденню обліково-звітної медичної документації з використанням сучасних цифрових технологій. Практична підготовка проходить в умовах, максимально наближених до реальної професійної діяльності, на базах установ охорони здоров'я та центрів контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ).

	Результатом успішного проходження практики є готовність випускника до швидкої адаптації на першому робочому місці та здатність ефективно вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері громадського здоров'я та біобезпеки».
Мета та завдання курсу	Метою переддипломної практики здобувачів фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 "Медсестринство" освітньо-професійної програми (ОПП) «Медико-профілактична справа» є узагальнення, поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань і практичних навичок, а також формування професійних компетентностей для самостійної діяльності на посаді санітарного фельдшера (або помічника лікаря-епідеміолога/гігієніста) в умовах реального виробничого середовища Завдання та цілі практики: - закріплення професійних компетентностей; - удосконалення практичних навичок; - робота з документацією; - формування готовності до випускного іспиту; - готовність до проведення профілактичної та санітарно просвітницької роботи; - дотримання етико-деонтологічних норм. Основним завданням освітнього компонента є формування загальних та спеціальних компетентностей: **- загальні компетентності:** ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. **- спеціальні компетентності:** СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

	СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13. Здатність до використання професійно-профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію. **Додаткові спеціальні компетентності:** ДСК 1. Здатність до вміння використовувати професійно-профільовані знання для обробки динамічних, кількісних та якісних даних методами медичної статистики. ДСК 2. Здатність до використання здобутих теоретичних знань та практичних навичок для оволодіння методами санітарно-гігієнічних досліджень, умов для гарантування безпеки, охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку дітей. ДСК 3. Здатність до застосування професійно-профільованих знань під час лабораторного дослідження мікробіологічних об'єктів, чинників навколишнього та виробничого середовища, взяття проб і біологічного матеріалу. ДСК 4. Здатність до застосування методів контролю, спостереження, опису, ідентифікації та класифікації об'єктів предмета санітарно- епідеміологічної діяльності. ДСК 5. Здатність до розпізнавання випадків харчових отруєнь, професійної патології, спалахів інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань, прогнозувати їхні наслідки, проводити епідеміологічне обстеження осередків.
Програмні результати навчання	РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації. РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

	РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охорони здоров’я. РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров’я та зміцнення здоров’я пацієнта. РН10. Працювати з відповідними інструментами, приладами та обладнанням в лабораторіях різного профілю при проведенні досліджень. РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів. РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню. **Додаткові результати навчання:** ДРН 1. Здійснювати різні види контролю за об'єктами, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, з метою визначення можливих чинників ризику та їхнього впливу на стан здоров'я населення. ДРН 2. Визначати можливі чинники ризику захворювань інфекційної та неінфекційної природи, їхній вплив на стан здоров'я населення, аналізувати та узагальнювати результати діяльності, розробляти заходи спрямовані на збереження та зміцнення здоров’я населення та оздоровлення навколишнього середовища. ДРН3.Брати участь в проведенні попереджувально-профілактичних заходів, поточного санітарного та епідеміологічного нагляду, протиепідемічних та карантинних заходів, дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров’я з метою забезпечення збереження навколишнього та виробничого середовища.

	ДРН 4. Розслідувати випадки харчових отруєнь, професійної патології, спалахів нозокоміальних інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань. ДРН 5. Здійснювати дезінфекційні, дезінсекційні, дератизаційні заходи та проводити контроль за стерилізацією, користуючись нормативними документами.

Зміст курсу та розподіл навчального часу

№ з/п	Практика з дисципліни	Кількість кредитів ЕКТС	Кількість тижнів / днів	Кількість годин			Вид контролю
				Загальна	На базах практики	Сам-на робота	
	Взагалі:	7	4,33 / 23,33	210	141	69	
1	Епідеміологія з медичною паразитологією	2,7	2 / 10	90	60	30	Диф. Залік
2	Комунальна гігієна з основами санітарної справи та загальної екології	1,8	1,1 / 6	54	36	18	Диф. Залік
3	Гігієна харчування з методами санітарно-гігієнічних досліджень	1,8	1,1 / 6	54	36	18	Диф. Залік
4	Гігієна праці та виробнича санітарія з методами санітарно-гігієнічних досліджень	0,7	0,13 / 1,33	12	9	3	Диф. Залік

Епідеміологія з медичною паразитологією	Робоче місце здобувача освіти є кабінет помічника лікаря-епідеміолога відділення епідеміологічного нагляду та профілактики інфекційних хвороб. Робота у відділі епідеміологічного нагляду та профілактики інфекційних хвороб регламентується посадовими інструкціями та обов’язками на кожному робочому місці, спрямована на самостійне виконання та під контролем лікаря-епідеміолога, щодо удосконалення професійних компетентностей. Під час проходження практики здобувачі освіти: дотримуються правил охорони праці та безпеки життєдіяльності; застосовують сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності; ведуть медичну обліково-звітну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами; надають консультативну допомогу та здійснюють навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, мети проведення вакцинації; виконують облік та реєстрацію отриманих результатів епідеміологічного нагляду осередків інфекційних захворювань; здійснюють різні види контролю за об'єктами, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, з метою визначення можливих чинників ризику та їхнього впливу на стан здоров'я населення; визначають можливі чинники ризику захворювань інфекційної та неінфекційної природи, їхній вплив на стан здоров'я населення; проводять аналіз та узагальнення результатів діяльності; під контролем лікаря-епідеміолога, розробляють заходи спрямовані на збереження та зміцнення здоров’я населення та оздоровлення навколишнього середовища; беруть участь в проведенні профілактичних заходів, поточного санітарного та епідеміологічного нагляду,

	протиепідемічних та карантинних заходів, дотримання вимог інфекційного контролю в ЗОЗ з метою забезпечення збереження навколишнього та виробничого середовища; беруть участь у розслідувані випадків харчових отруєнь, професійної патології, спалахів нозокомінальних інфекційних, паразитарних, гельмінтологічних, та особливо небезпечних захворювань; беруть участь у проведені дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних заходах та проводять контроль за стерилізацією, дезінфекцією, користуючись нормативними документами; заповнюють обліково-звітну медичну документацію; приймають участь в заходах щодо здійснення професійної діяльності відповідно до законодавства України, протоколів, рекомендацій щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці в ґалузі, також у забезпеченні санітарно-епідемічного режиму при роботі в ЗОЗ, створенні безпечного середовища; надають консультативну допомогу пацієнтам щодо підготовки та правильності здачі біологічного матеріалу для санітарно-гігієнічних, бактеріологічних, паразитологічних, гельмінтологічних досліджень; проводять санітарно-просвітницьку роботу з населенням. **ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК** 1. Вміти використовувати в роботі накази МОЗ України, положення, інструкції, методичні вказівки. 2. Вміти організувати та провести санітарно-освітню роботу серед населення з питань профілактики інфекційних захворювань. 3. Вміти скласти схему епідемічного процесу. 4. Вміти провести обстеження водойми на наявність яєць та личинок комарів, скласти паспорт водойми. 5. Вміти зібрати членистоногих для ентомологічного дослідження. 6. Вміти перевірити поліклінічні відділення з питань профілактичної та протиепідемічної роботи. 7. Вміти заповнити карти термінового повідомлення про випадки інфекційних захворювань. 8. Вміти проводити епідеміологічне обстеження осередків інфекційних хвороб та заповнити карту епідеміологічного обстеження. 9. Вміти використовувати документацію лікувально-профілактичних закладів для епідеміологічного обстеження осередку та контролю протиепідемічних заходів. 10. Вміти проводити відбір матеріалу для лабораторних досліджень при обстеженні осередку інфекції. 11. Вміти скласти план протиепідемічних заходів в осередку інфекції і організувати поточну та заключну дезінфекцію та перевірити їх виконання. 12. Вміти скласти довідку розслідування осередків інфекції в організованих колективах, лікувально-профілактичних закладах тощо. 13. Вміти скласти заявку на імунобіологічні препарати. 14. Вміти проводити облік та бракераж імунобіологічних препаратів. 15. Вміти перевірити правильність введення імунобіологічних препаратів.

	16. Вміти перевірити документацію щеплень та дати оцінку правильності проведення імунізації. 17. Вміти провести розслідування та скласти акт розслідування побічної дії (ускладнення) після щеплень. 18. Вміти провести аналіз складеного плану профілактичних щеплень та зробити звіт про його виконання. 19. Вміти скласти довідку обстеження кабінету щеплень. 20. Вміти визначити інтенсивні, екстенсивні показники та проводити аналіз захворюваності (летальності). 21. Вміти скласти звіт про інфекційну захворюваність. 22. Вміти працювати з паразитологічним матеріалом. 23. Вміти розпізнавати макро- і мікропрепарати гельмінтів. 24. Вміти організувати профілактичні та протиепідемічні заходи щодо гельмінтозів. 25. Вміти організувати профілактичні та протиепідемічні заходи щодо протозойних інфекцій.
Комунальна гігієна з основами санітарної справи та загальної екології	Робочим місцем здобувача освіти є кабінет помічника лікаря з комунальної гігієни. Робота в відділі комунальної гігієни регламентується посадовими інструкціями та обов'язками, яких дотримуються під час праці самостійно та під контролем лікаря з комунальної гігієни щодо удосконалення професійних компетентностей. Під час проходження практики здобувачі освіти: проводять відбір проб повітря різними методами, питної води, води водойм, ґрунту; визначають вміст пилу в атмосферному повітрі, повітрі житлових і громадських споруд ваговим методом, токсичних речовин у повітрі, органолептичні та хімічні показники питної води; проводять лабораторне дослідження води водойм, ґрунту; план-графік роботи помічника лікаря з комунальної гігієни, оформлюють і складають обліково-звітну документацію відділення комунальної гігієни; проводять облік і реєстрацію результатів обстежень об'єктів; проводять санітарно-освітню роботу з пропаганди здорового способу життя та охороні навколишнього середовища; організують і проводять санітарно-освітню роботу з працівниками закладів культурно-побутового обслуговування населення; проводять санітарне обстеження джерела забруднення атмосферного повітря, джерела водопостачання, водойм з описанням джерел її забруднення, системи очищення мікрорайону; проводять санітарне обстеження житла з використанням інструментальних методів досліджень, пральних, перукарень; проводять санітарне обстеження лікувально-профілактичного закладу та аптек із санітарно-бактеріологічними дослідженнями; проводять аналіз санітарно-епідеміологічного стану і результатів санітарно-гігієнічних обстежень об'єктів, підконтрольних відділенню комунальної гігієни; складають довідки санітарного обстеження об'єктів державного санітарного нагляду з комунальної гігієни; будують графіки залежності захворюваності від ступеня забрудненості навколишнього середовища; складають тексти або тези санітарно-освітніх пам'яток та листівок, бесід, плани, тези санітарно-освітніх пам'яток, листівок; проводять санітарно-освітню бесіди; оформлюють санітарні бюлетені; вимірюють температуру повітря і води термометром, відносну

	вологість повітря психометрами, швидкість руху повітря анемометрами, швидкість руху повітря кататермометром, еквівалентний рівень звуку шумоміром, атмосферний тиск барометром, освітленість люксметром; працюють з батометром, з приладом Снелєна, з набором сит для визначення величини зерен ґрунту; надають консультативну допомогу щодо підготовки та правильності відбору матеріалу для санітарно-гігієнічних досліджень; проводять санітарно-просвітницьку роботу з населенням. **ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК** 1. Відбір проб повітря для лабораторного дослідження. 2. Відбір проб атмосферного повітря для визначення в ньому пилу. 3. Відбір проб атмосферного повітря для визначення сірки діоксиду. 4. Вимірювання швидкості руху атмосферного повітря за допомогою анемометрів. 5. Складання схеми санітарного обстеження промислового підприємства як джерела забруднення атмосферного повітря. 6. Складання довідки санітарного обстеження комунального об'єкта. 7. Виконання методики взяття, зберігання та транспортування проб води для лабораторного дослідження. 8. Обстеження та оцінювання санітарних характеристик джерел питної води. 9. Визначення прозорості, кольоровості, запаху, присмаку питної води, надання гігієнічної оцінки органолептичним властивостям. 10. Обґрунтувати гігієнічний висновок щодо якості питної води за даними лабораторного аналізу води (ситуаційна задача). Проба води доставлена з шахтної криниці. 11. Дати гігієнічну оцінку питної води, визначити характер і строки забруднення, рекомендувати заходи щодо поліпшення якості води джерела (ситуаційна задача). 12. Методика взяття проб ґрунту для фізико-хімічного, бактеріологічного, гельмінтологічного дослідження. 13. Надання гігієнічної оцінки показникам мікроклімату житлового приміщення (за даними ситуаційної задачі). 14. Визначення освітленість приміщення люксметром. 15. Визначення швидкості руху повітря в приміщенні кататермометром. 16. Визначення показників повітрообміну житлових приміщень. 17. Складання схеми санітарного обстеження об'єктів громадської діяльності. 18. Складання висновку про можливість використання водойм для відпочинку і купання за такими показниками: прозорістю, окисністю, загальною кількістю бактерій, колі-титром (ситуаційна задача). 19. Вимірювання максимального рівня звуку в приміщенні за допомогою шумоміру. 20. Складання схеми санітарного обстеження лікувального відділення. 21. Проведення інструментального та санітарно-

	бактеріологічного дослідження в пологовому будинку. 22. Визначення частоти повітрообміну асистентської кімнати аптеки, в якій постійно перебуває 10 працівників (кожен видихає упродовж 1 год у середньому 24 л CO_2). 23. Побудова рози вітрів за даними ситуаційної задачі. 24. Розкриття змісту запобіжного та поточного санітарного нагляду. 25. Визначення відносної вологості у приміщенні за допомогою психрометра Августа. 26. Надання гігієнічної оцінки показникам мікроклімату в палаті лікарні (за даними ситуаційної задачі).
Гігієна харчування з методами санітарно-гігієнічних досліджень	Робочим місцем здобувачів фахової передвищої освіти є кабінет помічника лікаря з гігієни харчування. Під час роботи в відділі гігієни харчування здобувачі освіти знайомляться з посадовими інструкціями та обов'язками на робочому місці, яких дотримуються під час праці самостійно та під контролем лікаря з гігієни харчування, щодо удосконалення професійних компетентностей. Під час проходження практики здобувачі освіти: виконують санітарно-гігієнічні дослідження; облік та реєстрацію отриманих результатів досліджень; проводять підготовку матеріалу до проведення досліджень; виконують забір матеріалу з об'єктів які обстежують, з метою проведення санітарно-гігієнічних досліджень; беруть участь в оцінювані отриманих результатів досліджень за критерієм: норма/патологія; беруть участь у проведенні контролю якості харчових продуктів; заповнюють обліково-звітну документацію; приймають участь в заходах щодо здійснення професійної діяльності відповідно до законодавства України, протоколів, рекомендацій щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці в ґалузі, також у забезпеченні санітарно-епідемічного режиму при роботі в відділі гігієни харчування, створенні безпечного середовища; надають консультативну допомогу щодо підготовки та правильності здачі матеріалу для санітарно-гігієнічного дослідження; проводять санітарно-просвітницьку роботу з населенням. **ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК** 1. Складання плану-графіка роботи помічника лікаря з гігієни харчування. 2. Взяття проб харчових продуктів для лабораторного дослідження, пакування, пломбування. 3. Оформлення документації за формами згідно законодавства України. 4. Складання санітарно гігієнічного висновку про якість харчового продукту та умови й шляхи його використання. 5. Складання "Довідки перевірки дотримання санітарного законодавства". 6. Проведення якісних реакцій на свіжість м'яса. 7. Органолептичне дослідження та оцінювання якості ковбас. 8. Проведення органолептичних і фізико-хімічних досліджень молока. 9. Проведення органолептичних і фізико-хімічних досліджень хліба. 10. Володіння методикою перевірки герметичності та бомбажу банкових консервів.

	11. Розшифрування позначень на банкових консервах та їхнє практичне значення. 12. Органолептичне оцінювання безалкогольних напоїв. 13. Відбирання проб готових страв на калорійність та оформлення акту. 14. Визначення енергетичної цінності готових страв за методом Екземплярського та повноти закладання сировини (за завданням). 15. Взяття змивів на кишкову паличку з обладнання, посуду, технологічного інвентаря на харчових підприємствах; з рук і санітарного одягу працівників харчових підприємств. 16. Складання плану обстеження підприємств харчової промисловості. 17. Складання плану обстеження їдальні. 18. Володіння експрес-методами лабораторного контролю на підприємствах громадського харчування. 19. Володіння методикою санітарно-гігієнічного обстеження підприємств торгівлі харчовими продуктами. 20. Взяття проб харчових продуктів та інших матеріалів у разі підозри на харчове отруєння.
Гігієна праці та виробнича санітарія з методами санітарно-гігієнічних досліджень	Робочим місцем здобувачів фахової передвищої освітиє кабінет помічника лікаря з гігієни праці. Під час роботи в відділі гігієни праці здобувачі освіти знайомляться з посадовими інструкціями та обов'язками на робочому місці, яких дотримуються під час праці самостійно та під контролем лікаря з гігієни праці щодо удосконалення професійних компетентностей. Під час проходження практики здобувачі освіти: виконують санітарно-гігієнічні дослідження; облік та реєстрацію отриманих результатів досліджень; проводять підготовку матеріалу до проведення досліджень; виконують забір матеріалу, з метою проведення санітарно-гігієнічних досліджень, а також відбір проб з об'єктів навколишнього середовища; беруть участь в оцінювані отриманих результатів досліджень за критерієм: норма/патологія; беруть участь у проведенні контролю об'єктів які обстежують; заповнюють документацію; приймають участь в заходах щодо здійснення професійної діяльності відповідно до законодавства України, протоколів, рекомендацій щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці в ґалузі, також у забезпеченні санітарно-епідемічного режиму при роботі в відділі гігієни праці, створенні безпечного середовища; надають консультативну допомогу пацієнтам щодо підготовки та правильності здачі матеріалу для санітарно-гігієнічного дослідження; проводять санітарно-просвітницьку роботу з населенням. **ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК** 1. Складання плану-графіка роботи помічника лікаря з гігієни праці відповідно до планів роботи відділу гігієни праці. 2. Складання та оформлення обліково-звітної документації відділу гігієни праці. 3. Проведення фізіологічних досліджень на виробництві з метою виявлення порушень в організмі працівників під час роботи, оцінювання результатів.

	4. Проведення хронометражу робочого дня та окремих операцій. 5. Складання програм спостереження за працівниками та оцінювання результатів. 6. Розроблення пропозицій щодо раціональної організації трудового процесу. 7. Вимірювання температури, відносної вологості, швидкості руху повітря, інфрачервоного (теплового) випромінювання у виробничих умовах. Оцінювання результатів. 8. Оформлення протоколу з висновком за результатами дослідження чинників мікроклімату. 9. Розроблення пропозицій щодо профілактики перегрівання та переохолодження організму працівника. 10. Взяття проб повітря для дослідження його запиленості. 11. Визначення вмісту пилу ваговим методом. Оцінювання результатів. 12. Оформлення протоколу з висновком за результатами дослідження повітря виробничих приміщень. 13. Розроблення пропозицій щодо профілактики пилової патології. 14. Визначення рівня інтенсивності шуму на виробництві. Оцінювання результатів. 15. Оформлення протоколу з висновком за результатами дослідження шуму виробничих приміщень. 16. Гігієнічне оцінювання технологічного процесу та режиму роботи виробничого обладнання як джерела шуму та вібрації. 17. Розроблення пропозицій щодо захисту від шуму, вібрації, ультразвуку та інфразвуку на виробництві. 18. Визначення вмісту токсичних речовин у повітрі робочої зони експрес-методом. 19. Оформлення протоколу з висновком за результатами дослідження токсичних речовин у повітрі робочої зони. 20. Розроблення пропозицій щодо профілактики отруєнь на виробництві. 21. Оцінювання природного та штучного освітлення виробничих приміщень, робочих місць. Оцінювання результатів. 22. Оформлення протоколу з висновком за результатами дослідження освітлення виробничих приміщень. 23. Розроблення пропозицій щодо поліпшення освітлення виробничих приміщень, робочих місць. 24. Оцінювання природної та механічної виробничої вентиляції. 25. Розроблення пропозицій щодо поліпшення вентиляції виробничих приміщень. 26. Взяття проб води для лабораторного дослідження. 27. Оформлення акту взяття проб води та протоколу дослідження. 28. Зробити висновки про якість води та можливість її використання. 29. Організація та проведення санітарно-освітньої роботи з профілактики отруєнь сильно діючими отруйними речовинами, пестицидами.

	30. Визначення частоти та контингенту працівників для проходження періодичних медичних оглядів. 31. Контроль за медичним обслуговуванням робітників на підприємстві.
Самостійна робота та індивідуальні завдання	Самостійна робота становить 69 годин: - Епідеміологія з медичною паразитологією — 30 годин. - Комунальна гігієна з основами санітарної справи та загальної екології — 18 годин. - Гігієна харчування з методами санітарно-гігієнічних досліджень — 18 годин. - Гігієна праці та виробнича санітарія з методами санітарно-гігієнічних досліджень – 3 години. Індивідуальні завдання: - складання індивідуальних планів роботи на посаді помічника епідеміолога, паразитолога, ентомолога, використовуючи плани роботи епідеміологічного відділу; - складання доповідей, презентацій санітарно-просвітної роботи; - складання плану проведення протиепідемічної роботи в осередку інфекції; - опрацювання чинних наказів та інструктивних листів МОЗ України, обласного управління охорони здоров'я при роботі з досліджуваним матеріалом.
Пререквізити	Попередня теоретична і практична підготовка з опанування теоретичних курсів та проходження виробничих практик із базових дисциплін: епідеміологія з основами доказової медицини, мікробіологія з вірусологією та імунологією, інфекційні хвороби з медсестринством, гігієна та екологія, основи епідеміологічного моніторингу, внутрішній інфекційний контроль, охорона праці та біобезпека.
Кореквізити	Переддипломна практика є підсумковим самостійним блоком навчання, що завершує теоретичний курс. Вона виконується паралельно з підготовкою до атестації здобувачів (випускного кваліфікаційного іспиту або захисту дипломної роботи). Взаємопов'язане застосування знань і навичок усіх циклів практики.
Постреквізити	Складання випускного комплексного іспиту (ЄДКІ), отримання диплома, проходження спеціалізації/стажування за фахом, а також безпосереднє виконання посадових обов'язків помічника лікаря-епідеміолога у відділах інфекційного контролю ЗОЗ чи установах ЦКПХ.
Методи навчання	Організація практики передбачає максимальне занурення в реальне виробниче середовище лабораторій, відділів інфекційного контролю чи центрів контролю та профілактики хвороб. *Практичні та операційні методи*: Безпосередня курація вогнищ інфекцій, участь в епідеміологічних розслідуваннях, відбір і транспортування біологічного матеріалу та зразків довкілля. *Метод моделювання та вирішення ситуаційних завдань (Case-study)*: аналіз спалахів інфекційних хвороб на підприємствах чи в закладах охорони здоров'я. *Інформаційно-комунікаційні методи*: робота в спеціалізованих медичних реєстрах та інформаційних системах (Електронна

	система охорони здоров'я, моніторингові програми епіднагляду). *Самостійна робота студента (СРС):* ведення обліково-звітної медичної документації, аналіз статистичних звітів, підготовка сан-просвітницьких матеріалів.
Методи контролю	Методи контролю спрямовані на оцінку практичної готовності інтерну/випускника діяти оперативно та системно в межах посадової інструкції. *Експертне спостереження*: Перевірка техніки виконання маніпуляцій безпосереднім керівником практики на базі (правильність використання ЗІЗ, парка матеріалу, проведення дезінфекції). *Перевірка документації*: Регулярний аудит ведення «Щоденника переддипломної практики», карт епідеміологічного обстеження вогнища інфекційного захворювання. *Усне та письмове опитування*: Співбесіди за алгоритмами дій при виникненні особливо небезпечних інфекцій (ОНІ), внутрішньолікарняних інфекцій (ВЛІ). *Тестування*: Виконання комплексних тестових завдань (формату іспитів ліцензійного інтегрованого іспиту).
Види контролю	Система оцінювання є дворівневою: поточна робота на базі практики та підсумковий контроль в закладі освіти. *Поточний контроль*: Здійснюється щодня безпосереднім керівником від бази практики. Оцінюється дисципліна, рівень оволодіння практичними навичками за день, правильність заповнення журналів обліку та щоденника. *Проміжний контроль:* Проводиться після завершення окремих змістових модулів практики. Може мати форму залікових тестів або захисту рефератів/кейсів. *Підсумковий контроль:* Диференційований залік. Проводиться керівниками практики від закладу освіти. *Умова допуску*: Наявність повністю оформленого щоденника практики, підписаного та завіреного печаткою, позитивного відгуку-характеристики від бази практики, виконання передбаченого обсягу навичок. *Етапи заліку:* Комп'ютерне/письмове тестування + демонстрація практичних навичок або розв'язання комплексної ситуаційної задачі з протиепідемічних заходів.

Політика курсу

Політика практики базується на принципах академічної доброчесності, професійної етики та суворого дотримання медичного законодавства.

Відвідування та тайм-менеджмент: Відвідування бази практики є обов'язковим у повному обсязі годин, визначених графіком навчального процесу. Усі пропущені дні (навіть з поважної причини) мають бути відпрацьовані за погодженням із керівником практики від коледжу та бази практики.

Дотримання субдисципліни та етики: Студент зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, вимог протиепідемічного режиму, носити медичний одяг (халат/костюм, шапочка, маска, змінне взуття). Неухильно дотримуватись принципів біоетики та збереження медичної таємниці щодо персональних даних пацієнтів.

Академічна доброчесність: Оформлення Щоденника практики, звітів та карт епідеміологічного обстеження має здійснюватися студентом самостійно на основі реальних

або модельованих даних бази практики. Плагіат, фальсифікація підписів керівників бази чи копіювання чужих звітів караються не допуском до диференційованого заліку.
Політика використання ґаджетів: Смартфони та планшети використовуються виключно з навчальною метою (робота з електронними реєстрами, нормативними актами МОЗ). Категорично заборонено фотографувати медичну документацію з відкритими ПІБ пацієнтів або здійснювати фото/відеозйомку на базі без дозволу адміністрації.

Підсумковий контроль та вимоги до звіту

Відповідно до положення Криворізького фахового медичного коледжу «Про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої та вищої освіти» після проходження переддипломної практики студенти захищають звіт з практики у формі заліку. Залік з практики приймається на базі коледжу або у закладі охорони здоров'я в останній день відповідного циклу практики.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Звіт з практики складається з таких розділів:

— щоденник, який підписаний та завірений на базі практики;

— відгук про роботу та здобувача освіти під час практики з оцінкою керівників практики від бази, завірений на базі практики;

— текстовий звіт, у якому здобувач освіти узагальнює інформацію про виконану роботу під час практики.

Перелік питань до заліку

ОК «Епідеміологія з медичною паразитологією»

1. Структура, функції та організація роботи в епідеміологічному відділі ЦКПХ.
2. Обов'язки помічника лікаря-епідеміолога на робочому місці.
3. Правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протипожежної безпеки, особистої гігієни, протиепідемічного режиму, асептики та антисептики в ЗОЗ.
4. Джерело, механізми та шляхи передавання збудника інфекції.
5. Завдання, мета і методи епідеміологічного обстеження осередків.
6. Заходи, спрямовані щодо хворого, носія, осіб, які спілкувалися з хворим, джерела збудника, розриву механізму передавання інфекції.
7. Медичні імунобіологічні препарати (діагностичні, лікувальні, профілактичні). Способи їх введення.
8. Вакцинація і ревакцинація. Реакція на щеплення.
9. Скласти заявку на імунобіологічні препарати.
10. Проведення обліку та бракеражу імунобіологічних препаратів.
11. Організація проведення профілактичних щеплень. Принцип планування щеплень.
12. Інфекційні хвороби, пов'язані з наданням медичної допомоги (ІПНМД). Профілактика та протиепідемічні заходи.
13. Організація протиепідемічної роботи в дитячих дошкільних закладах, підприємствах та ін.
14. Методи виявлення інфекційних хворих. Складання плану протиепідемічних заходів, актів, звітів.
15. Методика епідеміологічного обстеження осередків кишкових інфекцій бактеріального та вірусного походження.
16. Методика епідеміологічного обстеження осередків харчових токсикоінфекцій.
17. Методика епідеміологічного обстеження осередків гельмінтозних інвазій.
18. Методика епідеміологічного обстеження осередків інфекцій дихальної системи.
19. Методика епідеміологічного обстеження осередків трансмісивних кров'яних інфекцій
20. Методика епідеміологічного обстеження осередків вірусних інфекцій.
21. Методика епідеміологічного обстеження осередків особливо небезпечних інфекцій.
22. Методика епідеміологічного обстеження осередків паразитарних інфекцій.
23. Методика епідеміологічного обстеження осередків інфекцій зовнішніх шкірних покривів,

24. Методика епідеміологічного обстеження осередків анаеробних інфекцій.
25. Методи організації загальних профілактичних заходів та специфічної профілактики.
26. Правила організації протиепідемічних заходів.
27. Новітні технології при проведенні епідеміологічного обстеження та звіту.
28. Проведення контролю якості стерилізації, дезінфекції, дезінсекції, дератизації.
29. Оформлення обліково-звітної медичної документації та форм в ЦКПХ та ВІК.
30. Надання першої домедичної допомоги в умовах війни та надзвичайних станів.

ОК «Комунальна гігієна з основами санітарної справи та загальної екології»

1. ЦКПХ України, її структура та завдання.
2. Структура, функції та організація роботи в відділі комунальної гігієни.
3. Обов'язки помічника лікаря з комунальної гігієни на робочому місці.
4. Правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протипожежної безпеки, особистої гігієни, протиепідемічного режиму, асептики та антисептики при проведенні досліджень.
5. Методи санітарно-гігієнічних досліджень в відділі комунальної гігієни.
6. Документація відділу комунальної гігієни.
7. Навколишнє середовище: визначення, чинники.
8. Вплив природно-екологічних чинників на здоров'я людини.
9. Вплив чинників природно-антропогенного походження на здоров'я людини.
10. Соціально-екологічні чинники ризику для здоров'я людини.
11. Профілактика захворювань: визначення поняття, сутність первинної, вторинної та третинної профілактики.
12. Методи формування здорового способу життя населення.
13. Вплив на здоров'я людини шкідливих звичок.
14. Методи санітарно-гігієнічного та санітарно-епідеміологічного спостереження за територією та окремими об'єктами.
15. Визначення, предмет і завдання комунальної гігієни.
16. Вплив забруднення атмосферного повітря на навколишнє середовище і здоров'я людини.
17. Організація санітарної охорони атмосферного повітря.
18. Гігієнічне нормування вмісту шкідливих речовин в атмосферному повітрі.
19. Гігієнічні вимоги до якості питної води.
20. Гігієнічна характеристика джерел питного водопостачання.
21. Централізоване питне водопостачання з поверхневих і підземних джерел.
22. Гігієнічні вимоги до влаштування й експлуатації водопровідної мережі.
23. Децентралізоване питне водопостачання.
24. Джерела та види забруднення відкритих водойм.
25. Санітарна характеристика побутових і промислових стічних вод.
26. Механічне та очищення біологічне очищення стічних вод.
27. Очищення промислових стічних вод.
28. Заходи санітарної охорони водойм.
29. Оцінювання санітарного стану ґрунту.
30. Забруднення ґрунту та його вплив на навколишнє середовище і здоров'я людини.
31. Санітарне очищення населених місць: етапи очищення, санітарні вимоги.
32. Особливості збирання й утилізації твердих відходів лікувальних установ.
33. Санітарний контроль забруднення ґрунту хімічними речовинами.
34. Гігієнічна характеристика повітряного середовища житлових приміщень. Показники забруднення.
35. Природний обмін повітря житлових приміщень, коефіцієнт аерації.
36. Штучна вентиляція житлових приміщень. Частота повітрообміну, вентиляційний об'єм. Кондиціювання повітря.
37. Природне освітлення житлових приміщень: гігієнічне значення, чинники, які впливають на рівень освітленості, нормування освітленості.
38. Гігієнічні вимоги до штучного освітлення житлових приміщень.

39. Мікроклімат житлових приміщень: чинники, які формують мікроклімат, нормативи.
40. Гігієнічна характеристика систем центрального опалення.
41. Шум у житлових приміщеннях. Вплив на здоров'я людини, заходи щодо зниження шуму.
42. Вимоги до планування, влаштування та санітарно-протиепідемічного режиму лікарняної палати.
43. Особливості планування, санітарно-протиепідемічного режиму інфекційних відділень.
44. Санітарно-протиепідемічний режим лікарні: режим хворого, особиста гігієна медичного персоналу, заходи дезінфекції.

ОК «Гігієна харчування з методами санітарно-гігієнічних досліджень»

1. Структура, функції та організація роботи в відділі гігієни харчування.
2. Обов'язки помічника лікаря з гігієни харчування на робочому місці.
3. Правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протипожежної безпеки, особистої гігієни, протиепідемічного режиму.
4. Державний санітарний нагляд з гігієни харчування. Роль помічника лікаря з гігієни харчування в сучасний період розвитку ринкових відносин в Україні.
5. Професійно-деонтологічні принципи, права та фахові обов'язки помічника лікаря з гігієни харчування.
6. Основні принципи взаємодії державного санітарного нагляду з відділомгігієни харчування з іншими службами державного і відомчого контролю за якістю та безпекою харчових продуктів в Україні.
7. Форми і методи гігієнічного навчання та санітарно-освітньої роботи в діяльності помічника лікаря з гігієни харчування.
8. Принципи раціонального харчування та їх практичне застосування.
9. Гігієнічні принципи харчування окремих груп населення.
10. Вплив мікроорганізмів і чинників навколишнього середовища на якість і безпеку харчових продуктів.
11. Гігієнічна експертиза харчових продуктів: поняття, призначення, завдання. Види, етапи, оформлення відповідної документації.
12. Сучасна нормативна документація на харчові продукти: призначення, зміст діючих державних стандартів і практичне їх застосування.
13. Визначення різновидів якості харчових продуктів і гігієнічне оцінювання їхньої якості.
14. М'ясо: харчова та біологічна цінність, класифікація, показники якості, гігієнічне оцінювання ознак псування. Умови та терміни зберігання.
15. Ковбасні вироби: види, харчова цінність, показники якості, умови та терміни зберігання.
16. Риба: харчова та біологічна цінність, показники якості, умови та терміни зберігання.
17. Молоко та молочні продукти: харчова і біологічна цінність, показники якості, умови та терміни зберігання.Особливості виробництва кисломолочних продуктів. Умови та терміни їх реалізації.
18. Яйця: будова, харчова та біологічна цінність, класифікація, показники якості. Умови та терміни реалізації.Епідемічне значення яєць та яєчних продуктів.
19. Гігієна хлібопекарного виробництва. Заходи з профілактики "хвороб хліба".
20. Гігієнічні вимоги до якості сировини та технології виробництва безалкогольних напоїв. Умови, терміни реалізації їх.
21. Гігієнічні вимоги до виробництва банкових консервів.
22. Методи консервування їх характеристика: дією високих та низьких температур, зневодненням, зміною властивостей середовища, за допомогою хімічних речовин,комбіновані методи консервування, їхнє практичне значення для забезпечення якості харчових продуктів.
23. Санітарні вимоги до розташування, планування, обладнання та функціонування підприємств громадського харчування.

24. Гігієнічні вимоги до посуду, обладнання, технологічного інвентаря на підприємствах громадського харчування.
25. Санітарні вимоги до миття посуду, обладнання та інвентаря на підприємствах громадського харчування. Контроль за якістю їхнього оброблення.
26. Санітарні вимоги до кулінарного оброблення харчових продуктів.
27. Санітарні вимоги до утримання приміщень і території підприємств громадського харчування.
28. Санітарні вимоги до роздавання, зберігання, транспортування та реалізації готових страв.
29. Санітарний контроль за організацією лікувального (дієтичного) харчування в лікувально-профілактичних закладах.
30. Санітарні вимоги до виробництва кондитерських виробів з кремом і м'якого морозива на підприємствах громадського харчування. Умови, терміни зберігання та реалізації виробів із кремом і морозива.
31. Санітарні вимоги до розміщення та утримання приміщень і функціонування підприємств торгівлі харчовими продуктами.
32. Санітарні вимоги до мережі роздрібної торгівлі харчовими продуктами та торгівлі харчовими продуктами через автомати.
33. Гігієнічні вимоги до зберігання харчових продуктів. Умови та терміни зберігання харчових продуктів, що швидко псуються.
34. Санітарний контроль за роботою сільськогосподарських ринків. Робота лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи харчових продуктів на ринках.
35. Харчові токсикоінфекції, спричинені кишковими паличками, та їхня профілактика: протейної етіології, спричинені ентерококами і єрсиніями.
36. Особливості сальмонельозної токсикоінфекції та заходи її профілактики.
37. Харчовий ботулізм: епідеміологія, клінічні прояви, профілактика.
38. Харчовий стафілококовий токсикоз: епідеміологія, клінічні прояви, профілактика.
39. Харчові мікотоксикози: афлотоксикози, фузаріотоксикози, ерготизм. Епідеміологія, клінічні прояви та профілактика.
40. Отруєння неїстівними грибами: чинники, клінічна картина, заходи профілактики.
41. Харчові отруєння отруйними рослинами та насінням бур'янів злакових культур: чинники, клінічна картина та профілактика.
42. Харчові отруєння продуктами, токсичними за певних умов: чинники, клінічна картина, профілактика.
43. Харчові отруєння, спричинені домішками хімічних речовин: особливості клінічна картина та заходи профілактики.
44. Запобігання харчовим отруєнням пестицидами та їх віддаленим наслідкам.
45. Харчові отруєння невизначеної етіології, проблеми профілактики їх.
46. Порядок санітарно-епідеміологічного розслідування та обліку харчових отруєнь.

ОК «Гігієна праці та виробнича санітарія з методами санітарно-гігієнічних досліджень»

1. Структура, функції та організація роботи в відділі гігієни праці. Обов'язки помічника лікаря з гігієни праці на робочому місці.
2. Правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протипожежної безпеки, особистої гігієни, протиепідемічного режиму.
3. Охорона праці в Україні. Основні напрями державного санітарного нагляду за умовами праці на виробництві.
4. Державний санітарний нагляд з гігієни праці, роль у ньому помічника лікаря з гігієни праці.
5. Поняття про виробничі (професійні) шкідливості. Класифікація та характеристика небезпечних чинників виробничого середовища.
6. Сучасні форми трудової діяльності, їх фізіологічні та психофізіологічні особливості.
7. Фізіологія праці. Зміст, завдання, методи дослідження. Значення фізіології праці в

науковій організації трудової діяльності та збереженні здоров'я людини.
8. Працездатність людини. Чинники, що зумовлюють її рівень. Динаміка змін працездатності протягом робочого дня.
9. Визначення поняття напруженості, тяжкості, шкідливості і небезпечності праці.
10. Фізіологічна суть втоми, перевтоми. Основні причини. Профілактичні заходи.
11. Професійні захворювання, пов'язані з тривалим одноманітним положенням тіла. Профілактика гіподинамії робітників певних категорій.
12. Основні заходи, спрямовані на підвищення працездатності людини та збереження її здоров'я під час виконання фізичної і розумової праці.
13. Лазерне випромінювання, основні фізичні властивості та механізм дії на біологічні об'єкти. Принципи гігієнічного нормування, заходи та засоби профілактики несприятливої дії.
14. Шум, фізичні властивості. Класифікація. Професійні захворювання внаслідок дії виробничого шуму. Принципи гігієнічного нормування шуму, заходи та засоби профілактики несприятливої дії.
15. Вібрація, фізичні властивості. Класифікація. Професійні захворювання внаслідок дії виробничої вібрації. Принципи гігієнічного нормування, заходи та засоби профілактики несприятливої дії.
16. Виробничий пил. Фізико-хімічні властивості. Професійні захворювання внаслідок дії пилу на організм робітників. Принципи гігієнічного нормування, поняття про гранично допустиму концентрацію, заходи і засоби профілактики несприятливої дії пилу.
17. Пневмоконіоз. Силікоз як найтяжчий вид пилової патології. Професійний пиловий бронхіт.
18. Класифікація виробничих отрут залежно від їх хімічного складу, характеру біологічної дії, ступеня шкідливості та небезпечності.
19. Шляхи надходження виробничих отрут в організм у виробничих умовах.
20. Розподіл виробничих отрут в організмі залежно від фізико-хімічних властивостей. Виведення отрут з організму.
21. Поняття про гострі та хронічні виробничі отруєння. Чинники, що визначають вплив токсичних речовин на організм людини.
22. Гігієнічні вимоги до освітлення робочих місць, виробничих приміщень.
23. Штучне освітлення. Джерела штучного освітлення, види освітлювальної арматури, гігієнічне нормування.
24. Поняття про шумові професії. Вплив шуму на організм працівників. Профілактичні засоби та заходи.
25. Види вентиляції: аерація, механічна витяжна вентиляція (призначення, типи обладнання).
26. Медичне обслуговування працівників промисловості та агропромислового комплексу.
27. Структура професійної захворюваності в Україні.
28. Розслідування професійних захворювань.
29. Профілактичні медичні огляди працівників; мета, види, порядок організації та проведення.
30. Професійні інфекції та інвазії: види, профілактика.
31. Гігієнічні вимоги до санітарно-побутових приміщень. Перелік основних приміщень та обладнання. Використання дезінфекційних заходів.
32. Гігієна праці в лікувально-профілактичних закладах.
33. Гігієна праці в будівництві та виробництві будівельних матеріалів.
34. Гігієна праці в хімічній промисловості. Заходи профілактики отруєнь.
35. Гігієна праці операторів персональних комп'ютерів.
36. Гігієна праці жінок і підлітків. Охорона їхньої праці.
37. Гігієна праці в ливарному виробництві. Оздоровчі заходи.

Політика оцінювання

Залік проводиться в останній день відповідного циклу практики та носить комплексний характер. Оцінювання знань і практичних компетентностей здобувачів освіти здійснюється за такими етапами:

Комп'ютерне тестування (перевірка базового теоретичного рівня та знання нормативної бази).

Демонстрація практичних навичок та/або розв'язання комплексної ситуаційної задачі з протиепідемічних і санітарно-гігієнічних заходів (перевірка здатності застосовувати знання в реальних умовах майбутньої професійної діяльності).

Оцінка «5» («відмінно»)

Виставляється здобувачу освіти, який продемонстрував глибокі, системні та повні знання з відповідного компонента програми практики. Правильно виконано 90–100% тестових завдань. Бездоганно продемонстровано практичні навички (володіння методиками санітарного контролю, технікою епідеміологічного обстеження тощо) або логічно, грамотно та обґрунтовано розв'язано комплексну ситуаційну задачу. Здобувач чітко знає чинне санітарне та протиепідемічне законодавство, інструктивно-методичні матеріали, вміє робити правильні висновки за результатами досліджень та пропонувати ефективні профілактичні заходи.

Оцінка «4» («добре»)

Виставляється здобувачу освіти, який продемонстрував достатні знання, вільно орієнтується в основному програмному матеріалі, але припустився незначних неточностей. Правильно виконано 74–89% тестових завдань. Практичні навички демонструє впевнено, проте припускається незначних похибок у послідовності виконання окремих етапів, які самостійно виправляє зауваженням викладача (керівника практики). Ситуаційну задачу розв'язано правильно, але обґрунтування не супроводжується глибокими посиланнями на окремі деталі нормативних документів.

Оцінка «3» («задовільно»)

Виставляється здобувачу освіти, який володіє базовим мінімумом теоретичних знань та здатний виконувати стандартні професійні алгоритми, однак матеріал засвоєно поверхнево. Правильно виконано 60–73% тестових завдань. Під час демонстрації практичних навичок спостерігаються невпевненість, пропуск окремих регламентованих етапів. У розв'язанні ситуаційної задачі є суттєві прогалини в інтерпретації результатів лабораторно-інструментальних досліджень або організації протиепідемічних заходів, проте здобувач розуміє сутність проблеми та може її розв'язати за наводящими запитаннями.

Оцінка «2» («незадовільно»)

Виставляється здобувачу освіти, який не засвоїв програмний матеріал і не здатний виконати професійні завдання на рівні, необхідному для практичної діяльності.

Правильно виконано менше 60% тестових завдань. Здобувач освіти не може продемонструвати базові практичні навички, грубо порушує алгоритми санітарно-гігієнічних досліджень або протиепідемічного захисту, не здатний розв'язати ситуаційну задачу чи пояснити алгоритм дій за умов епідемічної небезпеки.

Підсумкова оцінка за переддипломну практику розраховується як середнє арифметичне з чотирьох заліків циклів практики за умови, що всі цикли оцінено позитивно. У разі отримання незадовільної оцінки з будь-якого компоненту здобувач освіти вважається таким, що не виконав індивідуальний навчальний план в частині переддипломної практики. До заліків допускаються здобувачі, які надали звітну документацію, оформлену на базі практики.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник Н.О. Виноград, З. П. Василишин, Л. П. Козак. — 5-є вид., переробл. і допов. / К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 272 с.

2. Спеціально епідеміологія : навч. посібн. / Н.О. Виноград, З.П. Василишин, Л.П. Козак. – 3-е вид., переробл. та доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 336 с.

3. Епідеміологія у схемах : навч. посібн./ М.Д. Чемич, Н.Г. Малиш, О.М. Чемич, Н.І. Ільїна. – Вінниця : Нова Книга 2020. – 256 с.
4. Медична паразитологія з ентомологією : навч. посібн. / В.М. Козько, В.В. М'ясоєдов, Г.О. Соломенник та ін. : за ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоєдова. – 2-е вид. випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 336 с.
5. Мікробіологія з технікою мікробіологічних досліджень, вірусологія та імунологія : підручник / В.А. Люта, О.В. Кононов. – 2-е вид. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 576 с.
6. Практикум з мікробіології: навч. посібн. / В.А. Люта, О.В. Кононов. – 4-е вид. – К. : ВСВ «Медицина», 2023. – 184 с.
7. Гігієна та екологія : підручник / В.Г. Бардов, С.Т. Омельчук, Н.В. Мережкіна та ін. ; за заг. ред. В.Г. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 472 с.
8. Інфекційні хвороби : підручник / О.А.Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін. ; за ред. О.А. Голубовської. – 4-е вид. , переробл. та доповн. - К. : ВСВ «Медицина», 2022. - 464 с.
9. Технологічна експертиза харчової продукції: навч.-метод. посібн. / укл.: В. М. Федорів, І. М. Кобаса, В. В. Дійчук. – Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 182 с.
10. Гігієна харчування : навч. посібн. / Н.Ф. Колесник, Ю.В. Цейслєр, О.В. Шелюк, Ю.М. Пенчук. –К. : ВСВ «Медицина», 2021. — 161 с.

Додаткова література

1. Основи фізіології та гігієни харчування :навч. посібн. / О.В. Онопрієнко, О.М. Онопрієнко.- Черкаси: ЧДТУ. 2021. – 138с.
2. Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез, імунітет, лабораторна діагностика та контроль : пер. 19-го англ. вид. : у 2 т. Т. 1 / за ред. Майкла Р. Барера, Вілла Ірвінга, Ендрю Свонна, Нелюн Перери : наук. ред. пер. : Сергій Климнюк, Валерій Мінухін, Сергій Похил. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – xiv, - 434 с.
3. Гігієна праці: підручник / Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл.-кор. НАМ України, проф. О.П. Яворовського. – К. :ВСВ «Медицина», 2011. - 904 с.
4. Гігієна та епідеміологія в системі військово-медичної та медицини надзвичайних ситуацій : підручник / С.О. Бондарь,Т.М. Гут, Р.П. Гут.
– К. : ВСВ «Медицина», 2018. - 344 с.

Накази:

1. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 552 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1067-14#Text
2. Наказ МОЗ України від 30.07.2020 № 1726 «Про затвердження Порядку ведення обліку, звітності та епідеміологічного нагляду (спостереження) за інфекційними хворобами та Переліку інфекційних хвороб, що підлягають реєстрації»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1332-20#Text
3. Наказ МОЗ України від 03.08.2020 № 1777 "Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами"
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1110-20#Text
4. Наказ МОЗ України від 03.08.2021 №1614 "Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення"
URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/502234___684240
5. Наказ МОЗ України від 06.09.2022 №1602 "Про затвердження Змін до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами"
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-22#Text
6. Наказ МОЗ України від 31.10. 2024 року №1827 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги

щодо безпечності для здоров’я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1938-24/conv#n4
7. Наказ МОЗ України від 12.02.2025 № 245 "Про затвердження Переліку закладів охорони здоров’я, визначених для проведення дозорного епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами, пов’язаними з наданням медичної допомоги"
URL: https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-12-02-2025-245-pro-zatverdzhennya-pereliku-zakladiv-ohoroni-zdorov-ya-viznachenih-dlya-provedennya-dozornogo-epidemiologichnogo-naglyadu-za-infekcijnimi-hvorobami-pov-yazanimi-z-nadannyam-medichnoyi-dopomogi
8. Наказ МОЗ Українивід 10.07.2025 № 1099 "Про затвердженняДержавнихсанітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічнівимоги до аптечнихзакладів»"
URL: https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-10-07-2025-1099-pro-zatverdzhennya-derzhavnih-sanitarnih-norm-i-pravil-sanitarno-protiepidemichni-vimogi-do-aptechnih-zakladiv
9. Наказміністерства аграрної політики та продовольства України від14.09.2022 № 682«Про затвердження Гігієнічних вимог до швидкозаморожених харчових продуктів, призначених для споживання людиною»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1251-22#Text
10. Наказ міністерства аграрної політики та продовольства України від 27.03.2025 № 1534 «Про затвердження Гігієнічних вимог до харчових казеїнів та казеїнатів»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0648-25#Text
11. Наказ міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 03.12.2020 № 2532«Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у закладах загальної середньої освіти»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1275-20#Text
12. Закон України «Про основніпринципи та вимоги до безпечності та якостіхарчовихпродуктів» № 771/97-ВР:
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text
13. Наказ МОЗ від 27.12.2001 № 528 Про затвердження Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу
URL: https://zakononline.ua/documents/show/44478___44478